

RECENSIONER

Christian Braunstein. Sveriges arméförband under 1900-talet, Statens försvarshistoriska muséer, Skrift nr 5, 2003. ISBN: 91-971584-4-5.

Den regementshistoriska litteraturen är värdefull för släktforskare eftersom den ofta innehåller biografiska eller genealogiska notiser. Av annan karaktär är en gren av denna litteratur som försöker ge översikt över de under modern tid existerande regementena, deras historik och traditioner. Tidigare har funnits Herlitz (1967) (som också kom i en andra upplaga 1970) men den är nu svår att få tag på samt Holmberg (1993) som är mer begränsad till sin omfattning.

Braunsteins arbete fyller därför en lucka. Boken inleds med en översikt om de olika kategorier som redovisas för de olika förbanden; se nedan. Man får också en introduktion till arméns ledning och organisation under förra seklet samt en översikt om uniformer och truppslagstecken. De olika truppslagen får också sina beskrivningar i översiktsavsnitt inför det att förbanden i varje truppslag behandlas. När de olika förbanden sedan behandlas truppslagsvis får man en överblick hur dessa förband uppstått och bl.a. tidigare namn, heraldiska vapen, fanor, förbandstecken, igenkänningssignal, utmärkelsetecken, övnings- och skjutfält, regementschefer samt litteratur om förbandet.

Föreliggande arbete är mycket värdefullt för släktforskare som är intresserade av att följa 1900-talets arméförbands (så att säga) antavlor. Eftersom förband ofta bytt namn, delats och slagits samman kan boken underlätta när det gäller att ta reda på i vilket arkiv handlingar för ett historiskt förband står att söka.

Michael Lundholm

Simon Olsson, Svenska arméns uniformer 1875–2000, Medströms Bokförlag, 2011. ISBN: 978-91-7329-103-3.

Ett inte helt ovanligt problem för släktforskare är att identifiera personer på gamla visitkortsbilder. Ett ofta svårlost problem därför att personerna oftast bara kan placeras geografiskt med hjälp av information om fotografen. En närmare identifikation kan oftast bara fås om det finns anteckningar på fotografierna eller att någon annan person har en kopia och har information som identifiera personen.

En typ av fotografier där det i vart fall teoretiskt är möjligt att komma lite längre är kort med män i uniform. De kännetecken, gradbeteckningar och märken som finns på uniformerna kan teoretiskt inte bara geografiskt placera personerna utan tidsmässigt. Problemet är då att ta reda på vad uniformernas kännemärken innebär och kunna koppla dem till det specifika förband personen tillhörde och den grad han hade.

BILD 1. En oidentifierad bild från Porträttfynd (#115684).

Ett numera äldre verk är Bellander (1973). Det täckte visserligen en ganska lång period men var i vissa stycken inte särskilt detaljerat. Föreliggande arbete av Simon Olsson täcker visserligen en betydligt kortare period men har dels fördelen av att beskriva uniformerna med en mycket större noggrannhet och att dessutom täcka in ytterligare en kvartssekel i nutid.

»Svenska arméns uniformer 1875–2000« går med stor noggrannhet igenom arméns uniformer ner till detaljnivån knappar, kompanimärken m.m. detaljer. Med start i den s.k. äldre uniformen (m/ä) tas inte bara de olika truppslagens uniformer upp utan även de olika specialistkårernas (t.ex. läkare, veterinärer, musiker m.fl.). Ibland kan man önska att detaljnivån vore större. Exempelvis är ju uniformsknappar av betydelse och visitkortet kan ibland röja sådana. Tyvärr får de avbildade 45 knapparna bara ett uppslag varför detaljerna på dessa bara låter sig skönjas. I andra stycken låter dock författaren detaljer redovisas av tecknade bilder och figurer vilket är en fördel. Även ett stort antal färgbilder av såväl äldre som yngre uniformspersedlar ökar värdet av boken.

Låt oss pröva om vi kan använda boken för att dra några slutsatser om en nyligen upplagd bild på Porträttfynd; se Bild 1. Nu är upplösningen på bilden inte hög varför viss osäkerhet finns. Men ändå kan vissa slutsatser dras.

Vi har här en modell äldre som var det som användes perioden före 1906. Livplagget (jackan) är en vapenrock m/1886. Vi ser det på den öppna kragen och de 8 knapparna (en dold av bältet). På ärmuppslagen finns det rakskurna